

HA KERÜLNÉK ELLENSÉG KEZÉBE

Ha kerülnék ellenség kezébe,
S vélem itt nem állna szóba senki;
Hogyha mindent elvonnának tőlem –
Jogot ajtót nyitni, lélegezni,
S mondogatni, hogy a lét túlélő,
S hogy a nép fog bíraként ítélni;
Ha ketrecbe dugnának, mint barmot,
S étellemet a padlóra dobnák, –
Nem hallgatnék, nem tűrném a kínzást,
Nem is tűröm én, mindent megírok,
S harangként lendítve csupaszt testem,
Felverem az ellenséges éjt is,
Befogok a hangomba tíz ökröt,
Kezemmel az éjszakát ekézem,
Hullok majd testvérszem-óceánba,
Terhét hordva minden aratásnak,
S minden eskünek, messzetörőnek,
S mélyiben a silbak-éjszakának
Fellobban a béres-föld szempárja,
S elvillannak lánggal égő évek,
Lenin elsüvíti vad zivatarként,
De a földön, mit enyészet nem bír,
Éltet, értelmet fog ölni Sztálin.

PALA-ÓDA

Csillaggal csillag ütközik,
Kavicsos út a régi dalból,
Mit nyelvelt lég s kovakavics,
Vízzel kova, gyűrűvel patkó,
A fellegi puha palán
Tejszínű palafirka áll ma –
Világ-tanonckodás talán?
Nem, bárányok lidérces álma.

A báránybőr-kucsmák alatt,
A sőrű éjben állva alszunk.
Forrás forrásához szalad,
Mint lenge hab, mint lánc s a halk szó.
Itt ír a rettegés, a vad,
Tejszínű ólma itt lökődik,
Folyóvíz tanoncainak
Fogalmazványa érlelődik.

Merednek kecskevárosok;
Vad kovakő-rétegezések:
S még újabb s új vonulatok –
Juh-templomok s települések!
Függő ön prédikál nekik,
Víz oktatja, idő csiszolja,
S a lég áttetsző erdeit
Mindüktől unalom kinozza.

Mint lép mellől kimúlt darázs,
A tarka nappal elseperve,
A kánya-éjnek kréta-láz
A csőriben, s palát etet meg.
Ikon-kopott deszkákon az
Aznapi élményt eltörölném,
S kezemről, mint madárécsimaszt,
Az áttetsző képet lelőkném!

Gennyedt a termés. Ért a szem
A szőlőn. És tombolt a nappal.
S csont-dominó negédesen,
S zord kutyaszőr a déli napban;
Mint jégromról hulladék –
A zöldes látomás fonákja –
Az éhező víz hull eléd,
Vad kölykeként forogva, játszva.

S úgy mászik hozzám, mint a pók,
Hol hold fröcsköl be minden kapcsot,
S elképedt ormokon legott
Pala-visitás hangja csattog.
Emlékezet, a te szavad
Bölcselkedik, tördelve éjjelt,
Erdőkre palarudakat
Vetvén, madárécsorból kitépve?

Hangjáról fogjuk fel csupán,
Hogy karcolódva ott mi harcolt,
S e hang parancsszava nyomán
Készít palánk kiaszva rajzot.
Láng-krétaként töröm az éjt,
Tartóssá tenni röpke írást.
Cserélek nyílvesző-zenét,
Összhang helyébe vad visitást.

Ki vagyok én? Se kőműves,
Se hajóács, tetőfedő se:
Kétarcú, kettős lelkű és
Az éj barátja, nappal hőse.
Áldott, ki a kovát folyó-
Vizek tanoncának nevezte.
Áldott, ki szilárd talajon
Szíjjal a hegy tövét övezte.

S most naplóját magolom itt
A palanyár-karcolatoknak,
Mit nyelvelt lég s kovakavics
Árnyalatával éj – s napoknak,
S megmártanám az ujjamat
Kavicsos útba régi dalból,
Akár fekélybe, dugva vak
Vízbe kovát, gyűrűbe patkót.

1923.

IDEGEN SZAVAKAT NE CSÓCSÁLJ

Idegen szavakat ne csócsálj, inkább a többit is feledd –
Hisz átharapni úgyse tudnád fogaiddal az üveget.

Haldokló testedet s okos szád, bár szólott halhatatlanul,
Nem menti meg a végbucsunál, ha idegen nevet tanul.

Az idegen hablatyolásnak tisztet megadni, ó, be fáj –
Törvényeket sértett a lázad, fizess meg érte, jó madár.

S mi vón, ha Tasso s Ariosto azúrügyű szörny volna tán,
Ki nedvedző emberszemekből pikkelyeket hord oldalán?

Javíthatatlan szó-bolondja, mondd, gőgödért mi kéne még?
Ecetbe mártott spongea oltja mártírkodó ajkad hevét.

Sztarij Krim, 1933. május

BAKA ISTVÁN fordításai